

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X, A, B, C SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2019 m. liepos 12 d. Nr. 4D-2019/1-843
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2019 m. liepos 1 d. gavo Lietuvos Respublikos Seimo nario Vytauto Kernagio persiustą X, A, B ir C (toliau vadinama ir Pareiškėjai), kurių interesus atstovauja advokato padėjėja E, 2019 m. balandžio 25 d. skundą, adresuotą Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama ir Inspekcija) Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui (nuo 2019 m. liepos 1 d. restruktūrizuotam į Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamentą) (toliau vadinama ir Inspekcijos Rytų Lietuvos departamentas), į kurį dėl galimo pareigūnų neveikimo Pareiškėjai negauna atsakymo.

2. Skunde, adresuotame tuomečiam Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui, Pareiškėjai, be kita ko, nurodė, jog „X, A, B, C (Pareiškėjai) kreipiasi į Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentą (VTPSI), prašydami patikrinti ryšio bokšto, statomo Pašilaičių seniūnijoje (Tarandėje), statybos leidimo bei atliekamų statybų teisėtumą. Pareiškėjai turi pagrįstų argumentų manyti, kad statybos leidimas jų kaimynystėje statomam ryšio bokštui buvo gautas, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, o pačios statybos vykdomos, pakeičiant esminius statinio projekto sprendinius. [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Skunde, adresuotame tuomečiam Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui, Pareiškėjai institucijos prašė:

„[...] patikrinti Statybos leidimo išdavimo teisėtumą. [...] Pareiškėjai turi pagrįstų argumentų manyti, kad Statybos leidimas yra neteisėtas - buvo gautas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus [...] - neatlikus ryšio bokšto techninio darbo projekto viešinimo bei neturint teisės valdyti ir naudoti valstybinę žemę, suprojektuotam ir statomam statiniui.

[...] patikrinti ryšio bokšto statybos teisėtumą, kadangi pakeitus statinio laikančiąsias konstrukcijas (esminius statinio projekto sprendinius) - atsisakius gręžtinių polių, numatytų ryšio bokšto techniniame projekte, nebuvo gautas naujas statybą leidžiantis dokumentas [...]

[...] nedelsiant sustabdyti pradėtas statybas bei pašalinti savavališkų statybų padarinius, nustačius Statybos leidimo išdavimo procedūrą pažeidimus ir (arba) savavališkas statybas, ir (arba) kreipiantis į teismą dėl Statybos leidimo galiojimo panaikinimo, prašyti teismo pritaikyti laikinąsias apsaugos priemones ir sustabdyti statybas iki teismo sprendimo priėmimo [...].

[...] šio skundo pagrindu kreiptis į bendros kompetencijos teismą dėl Statybos leidimo galiojimo panaikinimo bei statybos padarinių šalinimo, įvertinus anksčiau nurodytas aplinkybes bei nustatčius Statybos leidimo gavimo pažeidimus. VTPSI kreipiantis į teismą, prašytume įtraukti Pareiškėjus trečiaisiais asmenimis, nepareiškiančiais savarankiškų reikalavimų [...].“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjų pateikto skundo tuomečiam Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui kopijos nustatyta, kad Pareiškėjų 2019 m. balandžio 25 d. skundas „Dėl statybos leidimo galiojimo bei atliekamų statybų patikrinimo“ tuomečiame Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamente buvo gautas 2019 m. balandžio 25 d. Šią aplinkybę patvirtina tuomečio Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento spaudas ant Pareiškėjų skundo kopijos.

5. Atsižvelgus į paaiškėjusią aplinkybę, jog Pareiškėjai negauna institucijos atsakymo į jų tuomečiam Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui 2019 m. balandžio 25 d. teiktą skundą, Seimo kontrolieriaus patarėja Rūta Šaulė 2019 m. liepos 10 d. kreipėsi į Inspekciją, prašydama informuoti apie atsakymo į Pareiškėjų 2019 m. balandžio 25 d. kreipimąsi (skundą) pateikimą / nepateikimą. Seimo kontrolieriaus patarėja buvo informuota, jog Pareiškėjų kreipimasis tuomečiame Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamente buvo gautas 2019 m. balandžio 25 d., tačiau atsakymas į jį 2019 m. liepos 10 d. dar nėra parengtas.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. *Pagrindinės šio įstatymo sąvokos*

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]

3 straipsnis. *Seimo kontrolierių veiklos tikslai*

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...].“

6.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„2 straipsnis. *Pagrindinės šio įstatymo sąvokos [...]*

14. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus. [...]

14 straipsnis. *Prašymų ir skundų nagrinėjimas [...]*

1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...].“

7. Kiti teisės aktai

7.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (aktuali Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau – Taisyklės) numatyta:

„25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, **turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos**. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.

26. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, **institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų**. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis. [...]“

7.2. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko 2014 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 1V-5 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2019 m. balandžio 15 d.) patvirtintose Asmenų prašymų, skundų, pranešimų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklėse nurodyta:

„[...] 37. Asmenų prašymai, išskyrus tokius, į kuriuos nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar Inspekcijos interesų, galima atsakyti tą pačią dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo jų užregistravimo (su visais papildomais dokumentais ir informacija) Inspekcijoje, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip. [...]“

40. Jeigu prašymo, skundo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu, faktinių duomenų patikrinimo vietoje organizavimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau, nei nurodyta Taisyklių 37, 38 punktuose, Inspekcijos viršininkas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus terminą nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo jo pratęsimo, asmeniui išsiunčiamas jo prašymą, skundą nagrinėjančio darbuotojo parengtas pranešimas raštu, kuriame nurodomos nagrinėjimo pratęsimo priežastys. [...]“

Tyrimo išvados

8. Įvertinus skundo tyrimo metu surinktą informaciją, o taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6-7 punktuose, susijusius su tuomečio Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento pareigūnų neveikimu, kai nėra pateiktas atsakymas į Pareiškėjų 2019 m. balandžio 25 d. kreipimąsi, darytinos šios išvados:

8.1. tyrimo metu patvirtino faktinė aplinkybė, jog Pareiškėjų 2019 m. balandžio 25 d. skundas „Dėl statybos leidimo galiojimo bei atliekamų statybų patikrinimo“ tuomečiame Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamente buvo gautas ir registruotas tą pačią dieną, t. y. 2019 m. balandžio 25 d. (pažymos 4 ir 5 punktai). Remiantis Taisyklių 25 punkte nustatyto 20 darbo dienų terminu pareiškėjų prašymams išnagrinėti (pažymos 7.1 punktas), Inspekcijos Rytų Lietuvos departamentas praleido teisės aktuose nustatytą terminą Pareiškėjų kreipimuisi išnagrinėti, nes atsakymas Pareiškėjams iki šiol nėra pateiktas. Atsižvelgiant į Taisyklėse nustatytus terminus institucijos atsakymams parengti, tuometis Inspekcijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentas atsakymą Pareiškėjams turėjo pateikti ne vėliau kaip iki 2019 m. gegužės 24 d., tačiau tyrimo metu nustatyta,

kad iki šios Seimo kontrolieriaus pažymos surašymo dienos atsakymas Pareiškėjams į jų pateiktą 2019 m. balandžio 25 d. kreipimąsi nėra parengtas (pažymos 5 punktą);

8.2. remiantis *Taisyklių* 26 punkto ir *Asmenų prašymų, skundų, pranešimų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklių* 40 punkto nuostatomis (pažymos 7.1 ir 7.2 punktai), pareiškėjų prašymų nagrinėjimo terminai dėl tam tikrų priežasčių ir tam tikrais pagrindais gali būti pratęsti. Tačiau šiuo nagrinėjimu atveju nustatyta, jog Inspekcijos Rytų Lietuvos departamentas pateikti atsakymą Pareiškėjui vėluoja jau daugiau nei 50 dienų. Pažymėtina, kad Pareiškėjų skundo tyrimo metu nebuvo nustatyta, jog Inspekcijos Rytų Lietuvos departamentas Pareiškėjams būtų pateikęs tarpinį atsakymą dėl jų kreipimosi nagrinėjimo, kuriame būtų nurodytos atsakymo nepateikimo laiku priežastys. Tuo remiantis daroma išvada, kad Inspekcijos Rytų Lietuvos departamento tarnautojų neveikimas yra niekuo nepagrįstas ir laikytinas nepateisinamu.

9. Remiantis aukščiau išdėstytu, Seimo kontrolierius konstatuoja, kad Inspekcijos Rytų Lietuvos departamento tarnautojų neveikimas, kai Pareiškėjų 2019 m. balandžio 25 d. pateiktas kreipimasis iki šiol nėra išnagrinėtas, turi biurokratizmo požymių (pažymos 6.1 punktą), todėl konstatuotinas tinkamo viešojo administravimo principo pažeidimo atvejis, o Pareiškėjų skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X, A, B ir C skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento pareigūnų neveikimo pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius **Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos l. e. viršininko pareigas Renatai Planutienei** rekomenduoja:

11.1. įpareigoti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento direktorę Liną Kuksėnaitę imtis veiksmų užtikrinant, kad Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamentas nedelsiant išnagrinėtų Pareiškėjų 2019 m. balandžio 25 d. kreipimąsi, išsamiai įvertinant jame nurodytas faktines aplinkybes ir prašomus atlikti veiksmus, bei pateiktą Pareiškėjams atsakymą;

11.2. užtikrinti, kad ateityje Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos nagrinėjant pareiškėjų kreipimusis būtų laikomasi teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**